

datum: 21 december 2022

Gewestelijke verordening publiciteit

Samenvatting standpunt

De VVSG staat positief tegenover de gewestelijke verordening publiciteit, maar vraagt :

- wél om de mogelijkheid in te voeren om ook vergunningen van bepaalde duur af te leveren voor publiciteitsinrichtingen.
- vraagt bovendien om gemeenten de huidige mogelijkheid om de vergunningsplicht te moduleren, te behouden en zelfs te verruimen, zodat op Vlaamse niveau vrijgestelde handelingen, lokaal toch vergunningsplichtig kunnen worden gemaakt.
- Vraagt dat in CHE-zones en/of UNESCO-erfgoed geen vrijstelling is voor reclame uitingen
- Maak bij zaakgebonden publiciteit wel degelijk een onderscheid tussen reclame voor de zaak en reclame voor een product.

1. Aanleiding

De Vlaamse overheid werkt aan een nieuwe gewestelijke verordening die de spelregels rond reclame zichtbaar vanaf de openbare weg vastlegt. De huidige regelgeving is immers verouderd (regelgeving uit de jaren 50).

Een eerdere poging om tot een gewestelijke verordening te komen strandde in de loop van 2018. Wellicht waren de voorgenomen regels te complex, detaillistisch en nauwelijks te handhaven. Zo werden toen zinnen gebruikt als: 'geen knipperende of flitsende boodschappen', 'geen bewegende beelden', 'weergavetijd minimaal 15 seconden', 'geen wisselende boodschappen bij primaire en secundaire wegen met een complexe rijtaak'.

Als een nieuwe gewestelijke stedenbouwkundige verordening wordt opgemaakt moet er een overlegvergadering met de VVSG worden georganiseerd. Dit is decretaal zo bepaald. Dit ontwerp standpunt dient ter voorbereiding van dit overleg.

2. Inhoud

De ambitie van de gewestelijke verordening is 'ruimtelijke verrommeling' tegengaan en de verhoging van de verkeersveiligheid. De regeling bevat volgens de Nota aan de Vlaamse regering zelf "niet teveel details" en gemeenten kunnen strengere normen uitvaardigen.

Publiciteit die is vrijgesteld van de vergunningsplicht valt niet onder het toepassingsgebied van de gewestelijke verordening. Zo is er voor de plaatsing van niet lichtgevende reclame met een oppervlakte van minder dan 4 vierkante meter geen omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een stedenbouwkundige handeling nodig. Idem voor oa boodschappen van non-profitorganisaties of verkiezingspubliciteit.

Er wordt voor de reclame die wél onder het toepassingsgebied van de verordening valt een onderscheid gemaakt tussen zaak- en niet-zaakgebonden publiciteit, waarbij voor niet-zaakgebonden publiciteit strengere regels gelden dan voor zaakgebonden. Als een zaakgebonden publiciteit over gaat naar een niet-zaakgebonden publiciteit moet opnieuw een vergunning worden aangevraagd.

Er is een regeling voorzien om af te kunnen wijken van de oppervlakteregels van de publiciteitsborden, op vraag van de aanvrager, voor zover de verkeersveiligheid dit toelaat en soms na een openbaar onderzoek. Indien advies nodig is van de wegbeheerder dan moet de wegbeheerder in dat geval specifiek ingaan op de gevolgen voor de verkeersveiligheid.

Gemeentelijke verordeningen kunnen deze gewestelijke reglementering aanvullen, provinciale verordeningen niet. Gemeenten krijgen 2 jaar de tijd om hun bestaande verordening in overeenstemming te brengen met de nieuwe gewestelijke verordening.

3. Algemene reactie

Positieve houding ten opzichte van vernieuwing

De gemeenten vinden het een goede zaak dat de regelgeving die verband houdt met publiciteit, wordt vernieuwd. Ten opzichte van de eerste versie is deze versie minder technisch uitgewerkt en daardoor ook beter hanteerbaar in de praktijk. Bovendien kunnen gemeentelijke verordeningen de gewestelijke regelgeving aanvullen en kan in bepaalde situaties worden afgeweken van de verordening. Dit laatste was ook een vraag van de VVSG op de eerdere versie van de gewestelijke verordening.

Behoud mogelijkheid om vergunningsplicht te moduleren en versterk die zelfs

Gemeenten kunnen tot nu toe indien er aanleiding voor is vrijgestelde handelingen meldingsplichtig maken en meldingsplichtig handelingen vergunningsplichtig. Via het Verzameldecreet RO loopt er een initiatief om gemeenten deze mogelijkheid te ontnemen.

De gemeenten vragen dit niet in te voeren, aangezien zij zo een manier verliezen om te sturen op de ruimtelijke kwaliteit. We zijn zelfs vragende partij het weer mogelijk te maken dat op Vlaams niveau volledig vrijgestelde handelingen weer vergunningsplichtig worden gemaakt op lokaal niveau. Reclame is bij uitstek een thema waar dit zijn nut kan hebben.

Wees strenger voor 'CHE-zones' en UNESCO-erfgoed

In principe kunnen reclameborden van vier vierkante meter zonder vergunning bij een zaak worden geplaatst. In CHE-zones (woongebied met culturele, historische of esthetische waarde) en zeker in UNESCO gebieden, (oa binnenstad Brugge, Antwerpen) is dit echter niet altijd te verantwoorden. Het is dus zeker wenselijk dat daar kan worden gestuurd worden op reclame-uitingen. Vandaar dat we vragen hiervoor geen vrijstelling te bepalen.

Maak vergunningen voor bepaalde duur voor publiciteit mogelijk

Voor 2009 was publiciteit een van de zaken waarvoor het decreet expliciet voorzag dat de stedenbouwkundige vergunning in tijd beperkt kon worden, zie DRO, art. 105, § 4.

Tegenwoordig staan de situaties waarvoor een omgevingsvergunning voor bepaalde duur kan worden afgeleverd limitatief opgesomd in art. 68 van het Omgevingsvergunningsdecreet.

De VVSG betreurt het dat de mogelijkheden om een vergunning voor bepaalde duur af te geven limitatief door Vlaanderen bepaald is. Een vergunning van bepaalde duur voor een publiciteitsinrichting afleveren kan dus momenteel niet. De gemeenten vinden publiciteitsinrichtingen echter bij uitstek een onderwerp waarbij het een meerwaarde kan zijn om vergunningen voor een bepaalde duur te verlenen. De VVSG vraagt dan ook een aanpassing in die zin van art. 68 van het Omgevingsvergunningsdecreet.

Maak een onderscheid tussen reclame en opschrift

De gewestelijke verordening maakt een onderscheid tussen zaakgebonden en niet-zaakgebonden publiciteit. Dat is een helder en duidelijk onderscheid. Zaakgebonden betekent dat de publiciteitsboodschap en -inrichting gelinkt is met de plaats. Niet-zaakgebonden betekent dat er geen verband is tussen de plaats van de boodschap en de boodschap zelf. De verordening maakt meer mogelijk voor zaakgebonden publiciteit. De verordening maakt echter geen onderscheid tussen de soort boodschap. Een uithangbord van een biermerk dat geschonken wordt in een café wordt als zaakgebonden beschouwd en op dezelfde manier behandelt als de naam van het café (voorbeeld uit de toelichtende nota). Hetzelfde uithangbord aan een winkel waar het bier als 1 van vele bieren wordt verkocht is niet-zaakgebonden.

We stellen voor om een onderscheid te maken binnen de zaakgebonden publiciteit tussen het opschrift (de naam) en reclame (het biermerk). We stellen voor om enkel het opschrift als zaakgebonden publiciteit te beschouwen (incl logo en andere mogelijke uitingsvormen) en dus strikter te zijn voor zaakgebonden publiciteit die niet de naam of het logo is van de betrokken zaak.

4. Artikelsgewijze bedenkingen

Art. 10 Onder andere in artikel 10, 4de lid van de verordening wordt de oppervlakte in absolute cijfers (10 vierkante meter per gebouwcomplex) weergegeven. Onder andere in artikel 10 3de lid wordt er ook verwezen naar een relatief cijfer (10% van het geveloppervlakte). Absolute cijfers staan niet in verhouding tot de omvang van het gebouwcomplex of de ruimte en context waarin de boodschap wordt gebracht. Relatieve cijfers doen dat meer.

We begrijpen dat het niet altijd evident is om overal relatieve cijfers in te bouwen maar bevelen dat aan waar mogelijk. Ook omdat bv. 10 vierkante meter soms klein kan zijn in

verhouding tot de oppervlakte van een gebouwcomplex of gevelwand en er dan met een combinatie van relatief en absoluut meer doelmatig kan worden gewerkt.

Art. 13: bij niet zaak gebonden publiciteitsinrichtingen geldt dat zij onder bepaalde voorwaarden kunnen worden geïntegreerd in de afsluitingen van steigers van bouwplaatsen. Bij zaak-gebonden publiciteit is hierover niets vermeld. Betekent dit dan dat publiciteit geïntegreerd in afsluitingen van steigers altijd kan of juist nooit kan?

....